



## **Samenvatting**

Het college heeft ingestemd met het aanbieden van de geactualiseerde Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026 aan de gemeenteraad. Deze verordening vormt de basis om maatwerk en passende ondersteuning te bieden aan Maastrichtenaren die zelf of samen met hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie. Zij kunnen een beroep doen op ondersteuning zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen of gebruik kunnen maken van beschermd wonen of opvang. Met de voorgestelde wijzigingen is deze verordening weer bij de tijd. Na vaststelling door de gemeenteraad zal deze nieuwe verordening per 1 april 2026 inwerking treden. Aansluitend wordt een aparte publieksversie opgesteld waarin deze verordening wordt uitgelegd in begrijpelijke taal.

## **1. Beslispunten**

1. De gemeenteraad, middels het raadsvoorstel, voor te stellen om de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026 vast te stellen.
2. In de 1e Bestuursrapportage 2026 verwerken van het financiële effect van de wijzigingen in de voorliggende verordening op basis van actuele prognoses inclusief actualiseren van het risico.

## **Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 20 januari 2026:**

Conform.



## **2. Aanleiding**

Periodiek dient de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht geactualiseerd te worden. Dit naar aanleiding van nieuwe jurisprudentie, gewijzigd beleid en uitvoering en andere ontwikkelingen. Conform artikel 2.1.3 van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 stelt de gemeenteraad in de verordening de regels vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo.

De verordening bepaalt op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan de ondersteuning van inwoners bij zelfredzaamheid, participatie en het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Hierin dienen tenminste regels te zijn opgenomen over:

- het onderzoek en de beoordeling van ondersteuningsvragen;
- de toegang tot algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen;
- de voorwaarden voor de inzet van een persoonsgebonden budget;
- de bijdragen in de kosten;
- de kwaliteitseisen en de wijze van toezicht, handhaving en klachtenafhandeling.

De verordening beoogt daarmee een transparant, rechtmatig en uitvoerbaar kader te bieden waarmee het college besluiten kan nemen en inwoners duidelijkheid hebben over hun rechten en plichten binnen de Wmo. Met de voorgestelde Wmo-verordening geeft de gemeenteraad invulling aan deze wettelijke taak.

Vanwege het grote aantal wijzigingen wordt omwille van de overzichtelijkheid voorgesteld een nieuwe verordening vast te stellen en de huidige verordening in te trekken. De meest ingrijpende aanpassing in de verordening betreft het onderdeel persoonsgebonden budgetten (pgb's). Het gaat hier om de aanpassing van de pgb-tarieven voor dienstverlening (hulp bij het huishouden, begeleiding en beschermd thuis), de criteria om voor een pgb in aanmerking te komen, de beoordeling van pgb-vaardigheid van de aanvrager en de competenties van en vereisten aan de hulp (o.a. in het kader van de toegenomen aandacht voor zorgfraude). Daarnaast zijn er aanpassingen verwerkt op basis van jurisprudentie en gewijzigd gemeentelijk beleid (o.a. aanpassing mantelzorgcompliment, gratis Omnibuzz voor minima, verhogen financiële ondergrens verhuisprimaat).



### 3. Beoogd effect

Het doel van voorliggende nota is om de geactualiseerde verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2026 ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad. Het effect hiervan is dat per 1 april 2026 uitvoering wordt gegeven aan de nieuwe Verordening maatschappelijke ondersteuning 2026 gemeente Maastricht.

Dit voorstel draagt bij aan de volgende Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Global Goals):

- 3: Goede gezondheid en welzijn
- 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken.

### 4. Argumenten

Het doel van voorliggend voorstel is om te komen tot een juridisch correcte, actuele en uitvoerbare verordening. Bij het opgenomen beslispunt horen de volgende argumenten die bijdragen aan het realiseren van dit doel.

#### *1.1. De verordening maatschappelijke ondersteuning biedt rechtszekerheid, ziet toe op rechtsbescherming, handhaving en is bestand tegen gerechtelijke toetsing*

- Inwoners en partners moeten weten waar ze aan toe zijn. Een juridische basis zorgt ervoor dat de regels **helder en voorspelbaar** zijn, waardoor er minder ruimte is voor interpretatieverschillen en willekeur. Het laat ook zien dat de gemeente transparant en zorgvuldig te werk gaat bij het opstellen van regels en wetten. De relevante uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) met betrekking tot de uitvoering van de wet maatschappelijke ondersteuning 2025 zijn opgenomen in deze concept verordening.
- Een correcte verordening beschermt de rechten en plichten van individuen en organisaties. Dit betekent dat **iedereen eerlijk en gelijk behandeld** wordt volgens de wet.
- Alleen juridisch correcte verordeningen kunnen effectief worden **gehandhaafd**. Als een verordening niet klopt, kunnen handhavingsmaatregelen ongeldig worden verklaard, wat kan leiden tot problemen bij de uitvoering van beleid. In de concept verordening is specifiek aandacht geweest om de regels omtrent toekenning pgb aan te scherpen.
- Een verordening moet bestand zijn tegen **juridische toetsing**. Dit betekent dat als iemand een verordening betwist voor de rechter, deze moet standhouden. Onjuiste artikelen of bepalingen kunnen door de rechter ongeldig worden verklaard. Ook hierbij is belangrijk te melden dat de relevante uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) met betrekking tot de uitvoering



van de wet maatschappelijke ondersteuning 2025, zijn meegenomen in deze concept verordening.

### *1.2 De verordening maatschappelijke ondersteuning is zorgvuldig tot stand gekomen.*

De verordening is tot stand gekomen met inbreng van vele inhoudelijk en juridisch experts op het vlak van de gemeentelijke Wmo-uitvoering. Het gezamenlijk eindproduct is vervolgens objectief en onafhankelijk getoetst door extern juridisch expertisebureau Schulink (Wolters-Kluwer). Tevens heeft regionale afstemming plaatsgevonden over voorliggend concept. Dit omdat de gemeente Maastricht een centrumfunctie heeft op het gebied van Beschermd Thuis. En omdat de uitvoering van de Wmo van de gemeente Valkenburg a/d Geul is belegd bij de gemeente Maastricht, is samengewerkt aan verregaande harmonisatie van beide verordeningen.

### *1.3 De pgb-tarieven voor dienstverlening zijn aan de hand van de jurisprudentie van de CRvB aangepast*

Uit recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep volgt dat gemeenten de hoogte van het persoonsgebonden budget moeten herijken. Bij informele pgb's dient tenminste het minimumloon te worden betaald (inclusief diverse opslagen). Bij formele pgb's dient de van toepassing zijnde CAO te worden gebruikt als grondslag (inclusief diverse opslagen). Maastricht kent momenteel een andere grondslag voor de berekening van pgb's, welk juridisch gebrek nu hersteld wordt. Dit leidt in Maastricht tot lagere pgb-tarieven in de pgb's op het vlak van informele dienstverlening en hogere tarieven bij formele pgb's. Voorgesteld wordt om via een overgangsregeling in te regelen dat bestaande pgb-houders niet worden geconfronteerd met een lager tarief, maar hun huidige (hogere) tarief kunnen behouden, ook na herindicatie. De inhoudelijke onderbouwing van de pgb-tarieven per dienstverlening en uitvoeringsvorm (informeel of formeel) is toegelicht. De financiële vertaling hiervan wordt hieronder uitgewerkt in de financiële paragraaf.

### *1.4 Toepassing van het primaat van verhuizing wordt versoepeld*

Indien de kosten van woningaanpassing hoger zijn dan €5.000,- en er geen contra-indicaties zijn voor verhuizing, wordt een Wmo-verhuisindicatie verstrekt. Daarmee kan men zich inschrijven bij Thuis in Limburg om met voorrang in aanmerking te komen voor geschikte woningen met een Wmo-label. Deze financiële grens bestaat sinds 2015 en is sindsdien niet geïndexeerd voor prijsstijgingen. Dit ondanks het feit dat de kosten van woningaanpassing sinds die tijd fors zijn gestegen. Met als gevolg dat een relatief kleine aanpassing in een woning al leidt tot het toepassen van dit primaat van



verhuizing. Voorgesteld wordt in voorliggende verordening om deze grens waarboven het primaat wordt toegepast te verhogen naar €10.000,-. Hierdoor kunnen inwoners langer in hun eigen woning blijven wonen. En dit leidt tevens meer minder toeleidingen richting Thuis in Limburg en daardoor tot minder druk op de schaarse woningvoorraad aangepaste woningen. Om te voorkomen dat deze financiële grens opnieuw ontoereikend wordt in de komende jaren, wordt een indexbepaling opgenomen zodat het bedrag meebeweegt met de bouwkosten. De financiële vertaling hiervan wordt hieronder uitgewerkt in de financiële paragraaf.

#### *1.5 Formele advisering is een verplicht en waardevol onderdeel.*

Gemeenten zijn op basis van de Wmo 2015 verplicht om belanghebbenden, met name cliënten en hun vertegenwoordigers, te betrekken bij het beleid, waaronder ook de voorbereiding van de verordening. In Maastricht is deze taak belegd bij de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht. Wij hebben deze adviesraad in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen binnen de afgesproken termijn van 6 weken. Dit advies en de reactie daarop van het college, wordt ter kennisgeving aangeboden aan de raad.

#### *2.1 Voor uitvoering van de voorgestelde wijzigingen zijn mogelijk aanvullende financiële middelen nodig.*

De voorgestelde verhoging van de financiële ondergrens waarboven het primaat van verhuizing wordt toegepast en met name de herijking van de pgb-tarieven voor dienstverlening leiden tot structurele meerkosten. De huidige budgetten (taakveld 6.6, 6.71 en 6.81) zijn mogelijk niet toereikend om deze meerkosten (volledig) op te vangen. Zodoende wordt in de 1<sup>e</sup> bestuursrapportage 2026 dekking gerealiseerd voor beide onderdelen. In de begroting 2026 is hiertoe reeds een risicomelding opgenomen van €0,5 mln.

### **5. Kanttekeningen of risico's**

#### *1.1 de in de verordening opgenomen wettelijke termijnen voor onderzoek, aanvraag en periodieke onderzoeken worden niet nageleefd.*

In de gemeenterekening 2024 is melding gemaakt dat de krappe arbeidsmarkt (ook) de continuïteit van de gemeentelijke uitvoering op de proef stelt. Als gevolg van onderbezetting bij de Wmo-consulenten zijn doorlooptijden en de aantallen (periodieke) onderzoeken niet altijd gehaald. Voorliggende verordening bevat – net als de huidige verordening - wettelijke termijnen welke niet door een gemeente opgerekt kunnen worden. De afgegeven melding blijft daarmee van kracht ook na



vaststelling van de nieuwe verordening. Op dit moment wordt gewerkt aan een verbeteraanpak met als doel om per 1 mei 2026 *in control* te zijn op de wettelijke termijnen.

*1.2 de geplande aanpassing van de Regeling Dienstverlening aan Huis in relatie tot het pgb roept verschillende onzekerheden en aandachtspunten op.*

Het kabinet werkt momenteel aan aanpassing van de Regeling Dienstverlening aan Huis (RDAH). De wetswijziging was aangekondigd per 1 januari 2026, maar deze datum is niet gehaald. Dit leidt tot onzekerheid over (het doorgaan van) deze aanpassing en de actie die van gemeenten verwacht wordt. Voor informele pgb-budgethouders gelden bij aanpassing van de RDAH namelijk dan de reguliere regels van het arbeidsrecht: verzekeringsplicht voor WW, Ziektewet, WIA, loondoorbetaling bij ziekte etc. Voor budgethouders betekent dit dat zij verantwoordelijk worden voor het afdragen van premies en doorbetalen bij ziekte. Kosten die voorheen buiten beschouwing vielen en waarvoor de gemeente zal moeten compenseren in het pgb-tarief. Dit gaat om een verhoging van ongeveer 20% van het informele pgb-tarief. Pas nadat dit wetsvoorstel aangenomen is, zal de budgethouder c.q. de gemeente geconfronteerd worden met deze hogere uitgaven. Hierop kan nu niet worden voorgesorteerd, anders dan de mogelijkheid in de verordening op te nemen dat budgethouders gecompenseerd worden mocht aanpassing van de RDAH toch plaatsvinden.

*1.3 het actieplan Toezicht in de Wmo is nog niet gereed waardoor de verordening op dit onderdeel mogelijk onvolledig is.*

De gemeente Maastricht wil het toezicht binnen de Wmo versterken en duurzaam verankeren in beleid en uitvoering. Het is daarbij onze intentie om zo streng als mogelijk te acteren op oneigenlijk gebruik en zorgfraude. Voorliggende verordening biedt hiertoe reeds een uitgebreider instrumentarium specifiek op het vlak van pgb-dienstverlening. Tegelijkertijd wordt op dit moment een lokaal Actieplan Toezicht in de Wmo opgesteld, ter vaststelling door het college in het 1<sup>e</sup> kwartaal van 2026. De impact van dit plan is daarom niet verwerkt in voorliggende verordening.

## **6. Financiële gevolgen**

Voorliggende verordening wordt uitgevoerd binnen de financiële kaders van taakveld 6.6, 6.71 en 6.81 zoals opgenomen in de (meerjaren)begroting. Twee aanpassingen in de verordening leiden tot structurele meerkosten. Deze worden hieronder toegelicht.



## 6.1 Verhogen financiële ondergrens primaat van verhuizing

Voorgesteld wordt de financiële ondergrens in bouwkundige aanpassingskosten waarbij het primaat van verhuizen wordt toegepast, te verhogen van €5.000,- naar €10.000,-. Verwachting is dat 50 personen per jaar onder deze versoepeling vallen en dus niet hoeven te verhuizen. De meerkosten (aanvullende bouwkundige aanpassingen) bedragen € 5000,- per woning. Echter, doordat zij nu niet hoeven te verhuizen naar een geschikte woning, hoeft geen verhuiskostenvergoeding van €2000,- te worden uitbetaald. Per saldo is het effect daarmee €3000,-. Bij 50 personen betekent dit € 150.000 aan meerkosten per jaar.

Dit leidt tot het volgende financieel resultaat.

Dit leidt tot het volgende financieel resultaat:

|                                                              | Kosten         | Opbrengsten –<br>Taakveld 6.6                                               | Dekking –<br>Taakveld 6.6 | Resultaat       |
|--------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-----------------|
| Structurele kosten onroerende<br>woningaanpassingen per jaar | 400.000        | Opbrengsten betreft<br>minder uitbetaalde<br>verhuiskosten-<br>vergoedingen |                           |                 |
| Additionele woningaanpassingen op<br>basis van voorstel      | 250.000        |                                                                             |                           |                 |
| <b>Totaal structurele kosten</b>                             | <b>650.000</b> | <b>100.000</b>                                                              | <b>518.266</b>            | <b>- 31.734</b> |
| Incidenteel                                                  | € -            |                                                                             |                           |                 |
| Investering                                                  | € -            |                                                                             |                           |                 |
| Exploitatie                                                  | € -            |                                                                             |                           |                 |
| Financiële risico's                                          |                |                                                                             |                           |                 |

## 6.2 Financieel effect van gewijzigde pgb-tarieven voor dienstverlening

Uit jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep volgt dat gemeenten de hoogte van het persoonsgebonden budget moeten herijken. Dit leidt tot de volgende tariefstijging per categorie:

| Stijging procentueel |                          |            |                        |            |
|----------------------|--------------------------|------------|------------------------|------------|
|                      | % Zorgovereenkomsten PGB | Was (2026) | Wordt (2026)           | Stijging % |
| HH formeel           | 42%                      | € 20,47    | € 31,38                | +53,3%     |
| HH informeel         | 58%                      | € 20,47    | € 20,47 <sup>(1)</sup> | 0%         |
| BG formeel           | 76%                      | € 43,99    | € 46,97                | +6,8%      |
| BG informeel         | 24%                      | € 20,47    | € 20,47 <sup>(1)</sup> | 0%         |



1) rekening houdend met het overgangstarief van €20,47 in plaats van het nieuw berekende tarief van €18,20 voor nieuwe cliënten.

Bij HH is de voorgenomen tariefstijging van het formele PGB het grootst. Ten aanzien van de meerjarige begroting is de dekking echter op beide posten onvoldoende. Bij de onderliggende berekening is rekening gehouden met de huidige verhouding formeel – informeel op basis van de ongeveer 1.050 uitstaande pgb-zorgovereenkomsten voor Hulp bij het Huishouden (HH) en Begeleiding (BG). En met een overgangstarief voor bestaande pgb-houders zodat zij niet terugvallen naar het nieuwe (lagere) tarief dat geldt bij nieuwe pgb-houders. De meerkosten van deze nieuwe pgb-tarieven zijn geprognosticeerd op ongeveer €461.000,- per jaar. Dit wordt hieronder geïllustreerd.

|                                            | <b>Begroot<br/>Taakveld<br/>6.71</b> | <b>Kosten<br/>Formeel<br/>Taakveld<br/>6.71</b> | <b>Kosten<br/>Informeel<br/>Taakveld<br/>6.71</b> | <b>Totale<br/>kosten<br/>Taakveld<br/>6.71</b> | <b>Verschil<br/>Taakveld<br/>6.71</b> |
|--------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------|
| 2026 HH PGB                                | 1.432.763                            |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| 2026 HH PGB ALFA                           | 165.222                              |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| <b>Totaal begroot 2026 HH PGB</b>          | <b>1.597.985</b>                     | <b>1.028.862</b>                                | <b>926.831</b>                                    | <b>1.955.693</b>                               | <b>- 357.708</b>                      |
| 2026 Begeleiding Individueel PGB           | 1.758.036                            |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| 2026 Begeleiding Groep PGB                 | 248.098                              |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| <b>Totaal begroot 2026 Begeleiding PGB</b> | <b>2.006.134</b>                     | <b>1.627.947</b>                                | <b>481.472</b>                                    | <b>2.109.419</b>                               | <b>-103.285</b>                       |
| <b>Totale meerkosten financiële nota</b>   |                                      |                                                 |                                                   |                                                | <b>- 460.993</b>                      |
| Incidenteel                                |                                      |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| Investering                                |                                      |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| Exploitatie                                |                                      |                                                 |                                                   |                                                |                                       |
| Financiële risico's                        |                                      |                                                 |                                                   |                                                |                                       |

Geen significante impact op de pgb's voor Beschermd Wonen wordt voorzien door het kleine aantal personen (ongeveer 15) dat hier gebruik van maakt.



## **7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie**

### Tijdpad besluitvorming

|                                                  |                 |
|--------------------------------------------------|-----------------|
| Domeinvergadering Sociaal (informatief)          | 6 januari 2026  |
| Domeinvergadering Sociaal (politieke bespreking) | 3 februari 2026 |
| Raadsvergadering                                 | 3 maart 2026    |

### Publicatie Verordening

Na besluitvorming door de raad zal de Verordening op elektronische wijze bekend worden gemaakt conform de gebruikelijke procedure bij algemeen verbindende voorschriften. De beoogde inwerkingtreding is 1 april 2026.

## **8. Communicatie**

Ten behoeve van communicatie richting inwoners zal – na besluitvorming – een separate publieksversie van de verordening worden opgesteld. Daarin leggen we in begrijpelijke taal uit wat in de originele verordening staat. Aan deze versie kan geen rechten worden ontleend. Bij het opstellen van deze publieksversie worden (ook) ervaringsdeskundigen betrokken.